

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii
Guvernului nr. 282/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind instruirea
în domeniul protecției civile (număr unic 709/MAI/2025)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de act normativ a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Temeiul modificării Hotărârii Guvernului nr. 282/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind instruirea în domeniul protecției civile derivă din acțiunea nr. 160 din Planul național de reglementări, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024, precum și din Programul de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență și excepționale pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2022, care setează ca prioritate eficientizarea procesului de instruire în domeniul protecției civile. Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în corespundere cu prevederile art. 7 lit. b) și c) și art. 24 din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă. Totodată, proiectul este elaborat în corelare cu Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Potrivit datelor statistice ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, în Republica Moldova anual se înregistrează, în medie, peste 300 de situații excepționale - aproximativ 1 750 de incendii și circa 2 000 de situații de urgență. Cauzele generatoare ale situațiilor de urgență și excepționale sunt diverse și în mare parte acestea sunt condiționate de efectele schimbărilor climatice manifestate la nivel global, precum și de activitățile antropogene/tehnogene. Tot mai des se înregistrează fenomene meteorologice extreme, manifestate fie sub forma furtunilor violente, a precipitațiilor abundente, urmate de inundații catastrofale, fie sub forma valurilor de căldură și a lipsei precipitațiilor, asociate cu secetă și incendii de proporții. În anul 2024, pe teritoriul Republicii Moldova au fost înregistrate 231 situații excepționale, urmare cărora au decedat 14 persoane, inclusiv 2 copii și traumatizate 30 persoane, inclusiv 27 copii, iar paguba materială a fost estimată la cca 4 688 018,5 mii lei. În aceeași perioadă s-au produs 1 634 incendii, în rezultatul cărora au decedat 104 persoane, inclusiv 3 copii, iar 65 persoane au suferit traumatisme. Paguba materială a fost estimată la suma de cca 159 403,7 mii lei. Prin urmare, o capacitate de gestionare a situațiilor de urgență și excepționale la nivel național și local, mai solidă și mai cuprinzătoare reprezintă o condiție prealabilă pentru a proteja mai bine cetățenii, comunitățile, interesele economice și mediul înconjurător. Actualmente, pentru Republica Moldova reprezintă o prioritate îmbinarea eforturilor și instrumentelor de rigoare pentru consolidarea capacității de prevenire, pregătire, răspuns și redresare în cazurile de situații de urgență și excepționale. Instruirea în domeniul protecției civile reprezintă o componentă esențială pentru asigurarea capacității instituționale și operaționale de răspuns în situații excepționale. Potrivit pct. 8 din preambulul Deciziei nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347/924 din 20.12.2013, prevenirea are o importanță majoră pentru protecția împotriva dezastrelor și necesită măsuri suplimentare. Evaluările riscurilor, planificarea managementului riscurilor, evaluarea capacității de management al riscurilor realizate de fiecare stat membru la nivel

național sau la un nivel subnațional corespunzător care implică, după caz, alte servicii relevante, o analiză generală a riscurilor pregătită la nivelul Uniunii și evaluările *inter pares* sunt esențiale pentru asigurarea unei abordări integrate a managementului dezastrelor, prin corelarea acțiunilor de prevenire a riscurilor, de pregătire și răspuns.

Conform Strategiei naționale de reducere a riscurilor dezastrelor pentru perioada 2024-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 804/2024, evaluarea riscurilor de dezastre este procesul intersectorial global de identificare, analiză și evaluare a riscurilor, desfășurat la nivel național sau la un nivel local.

Direcția prioritară 1.3. a Strategiei stipulează identificarea, analizarea și înțelegerea riscurilor potențiale asociate cu diferite tipuri de dezastre în baza evaluării pericolelor, expunerii, vulnerabilității și capacităților de răspuns. Pct. 4.1.1.2 prevede crearea/actualizarea planurilor de pregătire și răspuns la urgențe și dezastre la toate nivelurile (național, sectorial, teritorial, local și instituțional) care să includă evaluarea tuturor pericolelor și riscurilor actuale, măsuri generale și specifice de pregătire și răspuns, precum și măsuri de restabilire post-dezastru.

Reieșind din cele menționate, derivă necesitatea ca toate entitățile responsabile de evaluare sau gestionare a riscurilor să elaboreze evaluări ale riscurilor, care urmează să fie executate de specialiști instruiți în domeniul evaluării riscurilor, care la moment lipsesc.

Art. 18 alin. (5) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, prevede că pentru îndeplinirea muncii curente în domeniul protecției civile la ministere, alte autorități administrative centrale, la unitățile economice care au mai mult de 300 de lucrători și la toate obiectivele economiei naționale potențial periculoase se numesc specialiști titulari pentru protecția civilă, la celelalte obiective ale economiei naționale se numesc persoane responsabile.

Implementarea prevederilor va îmbunătăți pregătirea și răspunsul la situații de urgență și excepționale, crescând securitatea și protecția comunității.

În prezent, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, în scopul exercitării atribuțiilor prevăzute în art. 8 lit. h) din Legea 271/1994, „*elaborează programe și organizează pregătirea organelor de administrare, forțelor Protecției Civile, precum și instruirea populației pentru protecția civilă*”, prin intermediul Centrului Republican de instruire, desfășoară instruirea și emite certificate de absolvire pentru cursul de protecție civilă, în care se studiază: baza legislativă, clasificarea situațiilor excepționale, elaborarea documentației în domeniul Protecției Civile, protecția antiincendiară, acordarea primului ajutor.

În contextul alinierii la principiile europene de gestionare și organizare a sistemului de protecție civilă, este necesară modernizarea curriculumului de instruire, astfel încât să fie dezvoltate competențele specialiștilor pentru o abordare complexă și integrată a riscurilor.

Ca urmare, IGSU își propune modernizarea curriculumului de studii în domeniul vizat, iar suplimentar la subiectele studiate la momentul actual specialiștii titulari pentru protecția civilă vor fi instruiți inclusiv și în următoarele domenii:

- a) evaluarea riscurilor de dezastre;
- b) evaluarea și stabilirea capabilităților pentru răspuns;
- c) elaborarea planurilor de reducere a riscurilor de dezastre și management al riscului de dezastre.

Noile domenii propuse vizează consolidarea capacităților de prevenire, pregătire și răspuns, în conformitate cu bunele practici europene și internaționale, și anume:

a) **Evaluarea riscurilor de dezastre** – instruirea în acest domeniu va permite specialiștilor identificarea, analiza și cuantificarea riscurilor la care este expusă o comunitate sau un sector economic. Astfel, autoritățile și agenții economici vor dispune de informații precise și actualizate pentru a adopta măsuri preventive eficiente, reducând probabilitatea apariției situațiilor de urgență majore.

b) **Evaluarea și stabilirea capabilităților pentru răspuns** – pregătirea în acest

domeniu va contribui la determinarea resurselor umane, materiale și logistice disponibile pentru intervenție, precum și la stabilirea nivelului real de pregătire al structurilor responsabile. Printr-o evaluare obiectivă și periodică a capacităților, se asigură o mai bună coordonare interinstituțională și o utilizare eficientă a resurselor în caz de dezastre.

c) Elaborarea planurilor de reducere a riscurilor de dezastre și management al riscului de dezastre – instruirea specialiștilor în acest domeniu va facilita trecerea de la o abordare reactivă la una proactivă. Planurile elaborate pe baza evaluării riscurilor și a capacităților vor include măsuri de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, ceea ce va contribui la diminuarea consecințelor negative ale dezastrelor și la consolidarea rezilienței comunităților.

Prin implementarea acestor noi domenii de instruire, Republica Moldova va reuși să asigure compatibilitatea sistemului național de protecție civilă cu mecanismele europene de gestionare a dezastrelor, să promoveze o cultură a prevenirii și să dezvolte o capacitate instituțională modernă și eficientă. În același timp, pregătirea specialiștilor în aceste domenii va contribui la reducerea vulnerabilităților, la creșterea nivelului de siguranță al populației și la protejarea infrastructurilor critice.

Cursurile menționate, urmează să se desfășoare în cadrul Centrului Republican de instruire a IGSU, pe o perioadă de 20 de ore, cu posibilitatea desfășurării cu prezență fizică sau online (în dependență de solicitare), fiind gratuite.

Instruirea în domeniul protecției civile este reglementată în Legea nr.271/1994 cu privire la protecția civilă:

Articolul 24. Instruirea pentru protecția civilă.

(1) Instruirea tuturor categoriilor de populație pentru protecția civilă are un caracter general și este obligatorie de la vârsta de 8 ani în școlile de cultură generală, precum și în instituțiile de învățământ mediu de specialitate și de învățământ superior din contul timpului de studii, la unitățile economice din contul timpului de muncă și la locul de trai în afara orelor de program, conform programelor special elaborate.

(2) Instruirea pentru protecția civilă a aparatului administrativ, a lucrătorilor și a efectivului formațiunilor ale Protecției Civile ale unităților economice se asigură de către conducătorii acestor unități economice, ținându-se cont de specificul lor, din contul timpului de lucru, în conformitate cu prezenta lege și cu dispoziția Guvernului.

(3) Lucrătorii de conducere și specialiștii unităților economice, după confirmarea lor în funcție, sînt obligați să treacă instruirea pentru protecția civilă, în măsura în care ar asigura îndeplinirea obligațiilor de serviciu în domeniul protecției civile. Specializarea lor ulterioară pentru protecția civilă se efectuează nu mai rar de o dată în trei ani fiind scoși din producție la centrele specializate de instruire în domeniul protecției civile.”.

Urmare a desfășurării procesului de instruire, de către Centrul Republican de Instruire a IGSU, în ultima perioadă, au fost instruiți, la cursuri de protecție civilă și cursuri pentru persoanele responsabile de securitatea antiincendiară, după cum urmează:

anul 2023 - 1495 audienți;

anul 2024 - 1630 audienți;

anul 2025 - 1445 audienți.

Instruirea membrilor formațiunilor benevole de pompieri.

În conformitate cu prevederile art. 11 lit. g) din Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, conducătorii, administratorii și alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul unităților economice au obligația de a constitui formațiuni benevole de pompieri și de a asigura desfășurarea activității acestora.

Astfel, potrivit pct. 17 alin. b) și d) din Regulamentul formațiunilor benevole de pompieri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 662/1999, șeful formațiunii benevole are obligația de a organiza instruirea în specialitate a membrilor formațiunii, prin întocmirea programelor lunare și a planurilor-conspecte, precum și de a efectua instructajul de inițiere generală și de a ține evidența persoanelor instruite.

Totodată, conform pct. 18 lit. c) din aceeași hotărâre, șeful echipei benevole de pompieri este responsabil de desfășurarea cursurilor de pregătire în specialitate pentru membrii echipei.

De asemenea, conform art. 22 lit. c) din Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, organele serviciului de salvatori și pompieri atestați au obligația de a acorda sprijin formațiunilor benevole de pompieri în organizarea lucrărilor de profilaxie și a pregătirii de luptă.

Menționăm că, instruirea este gratuită, fiind asigurată fără perceperea de taxe sau contribuții.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Regulamentul privind instruirea în domeniul protecției civile stabilește categoriile persoanelor antrenate în mod obligatoriu în procesul de instruire în domeniul protecției civile, precum și sarcinile și formele de bază ale instruirii populației pentru acțiuni în caz de situații de urgență și excepționale.

Actualmente, cadrul normativ reglementează următoarele:

1. Persoanele antrenate în procesul de instruire în domeniul protecției civile;
2. Sarcinile de bază ale instruirii în domeniul protecției civile;
3. Modul de instruire în domeniul protecției civile;
4. Controlul instruirii în domeniul protecției civile;
5. Finanțarea procesului de instruire în domeniul protecției civile.

Noile prevederi ale proiectului vor asigura reglementarea a două categorii: specialiști titulari pentru protecția civilă și membrii formațiunilor benevole de pompieri.

Elementele noi includ extinderea categoriilor de persoane instruite și corelarea instruirii cu managementul riscurilor la dezastre.

Urmare adoptării de către Parlamentul Republicii Moldova a Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză, care reconfigurează sistemul național actual de management al situațiilor excepționale, în proiect au fost incluse prevederi, pentru ajustarea Hotărârii Guvernului nr. 282/2005 la Legea citată, implicit denumirea „Comisiei pentru situații excepționale” a fost substituită cu „Comisia de management al situațiilor de criză”, iar denumirea „Punctului de conducere” cu „Centrul operațional de coordonare”.

Conform prevederilor alin. (3) a art. 51 din Legea nr. 248/2005 *„Până la înființarea acestor comisii, precum și a centrelor operaționale de coordonare (COC) pentru managementul situațiilor de criză, rămân în vigoare dispozițiile legale referitoare la managementul situațiilor excepționale.”*

Astfel, în vederea utilizării unei terminologii unice, este necesară corelarea termenului de intrare în vigoare a prezentului proiect cu cel al proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Comisiilor regionale, teritoriale și locale de management al situațiilor de criză, prevăzut la art. 51 alin. (3) din Legea nr. 248/2025 ce urmează a fi elaborat.

Fiind o situație de incertitudine privind data intrării în vigoare a hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Comisiilor regionale, teritoriale și locale de management al situațiilor de criză și interdependența dintre aceste acte normative referitor la denumirea Comisiei pentru situații excepționale – actual și Comisiei de management al situațiilor de criză – în viitor, conform prevederilor Legii citate, se propune intrarea în vigoare a prezentei hotărâri de Guvern la data de 01 septembrie 2026, cu excepția pct. 1.2.4., care va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr. 193/2025 pentru modificarea unor acte normative (*reglementarea raporturilor conexe prestării muncii prin agent de muncă temporară, securității și sănătății în muncă a unor categorii de lucrători, a unor aspecte legate de raporturile de muncă, a răspunderii contravenționale etc.*) – 01 ianuarie 2026.

Ca bază pentru stabilirea termenului de intrare în vigoare a prezentului proiect, au fost luate prevederile alineatelor (1) și (3) a art. 51 din Legea nr. 248/2025: „(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 septembrie 2025. (3) În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Afacerilor Interne propune un proiect de hotărâre de Guvern care să reglementeze modul de organizare și funcționare a comisiilor regionale sau teritoriale și a celor locale de management al situațiilor de criză. Până la înființarea acestor comisii, precum și a centrelor operaționale de coordonare (COC) pentru managementul situațiilor de criză, rămân în vigoare dispozițiile legale referitoare la managementul situațiilor excepționale.”. În situația în care proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Comisiilor regionale, teritoriale și locale de management al situațiilor de criză va fi elaborat și înaintat pentru aprobare într-un termen mai restrâns decât 01 septembrie 2026, ca opțiune de corelare a actelor normative, ar putea fi includerea în proiectul menționat a unei prevederi privind modificarea termenului de intrare în vigoare în hotărârea de Guvern (prezentul proiect, după aprobare) privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 282/2005, ajustând termenii respectivi.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu au fost identificate. Mentținerea reglementării actuale nu ar schimba situația privind nivelul de pregătire a specialiștilor în domeniul protecției civile pentru desfășurarea activităților specifice acestui domeniu, inclusiv și a capacităților de evaluare a riscurilor la nivel local.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Urmare modificărilor propuse, instituțiile publice responsabile de protecția civilă și managementul situațiilor de urgență și excepționale vor beneficia de personal mai bine pregătit în domeniile de evaluare a riscurilor și planificarea răspunsului la situațiile de risc.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Cursul de instruire ca specialiști în domeniul protecției civile vor fi organizate și desfășurate de către Centrul Republican de Instruire al IGSU. Programul de instruire este calculat pentru 20 de ore, având opțiunea desfășurării ședințelor cu prezență fizică sau online (în dependență de solicitare).
4.4. Impactul social Eficientizarea proceselor de instruire în domeniul protecției civile va contribui la creșterea rezilienței la nivel național și la reducerea vulnerabilităților în fața dezastrelor, consolidând capacitatea de reacție a instituțiilor și comunităților. 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Prevederile proiectului nu generează impact asupra protecției datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Prevederile proiectului nu generează impact asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Procesul de instruire în domeniul protecției civile, presupune informarea și pregătirea categoriilor de persoane, pentru acțiuni în caz de pericol sau declanșare a situațiilor de urgență și excepționale. Respectiv, aplicarea în practică a acestor cunoștințe poate contribui

semnificativ la protejarea mediului, prin realizarea activităților în faze incipiente de manifestare a dezastrelor, fără a permite dezvoltarea proporțiilor lor.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În corespundere cu prevederile art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și în temeiul art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe platforma consultativă www.particip.gov.md și pe pagina oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, directoriul „Consultări publice”, la compartimentul „Inițierea elaborării actelor normative” și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-pentru-modificarea-hotararii-guvernului-nr-2822005-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-instruirea-in-domeniul-protectiei-civile/14131 Urmare anunțării proiectului în procedură de avizare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional și ale Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul împreună cu materialele aferente, a fost plasat spre consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, la capitolul „Transparența”, directoriul „Consultări publice” și pe platforma consultativă www.particip.gov.md și poate fi vizualizat și următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-modificarea-hotararii-guvernului-nr-2822005-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-instruirea-in-domeniul-protectiei-civile/14131 Propuneri și obiecții din partea publicului nu au parvenit. Proiectul a fost avizat de către Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (inclusiv Inspectoratul de Supraveghere Tehnică), Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Agenția Proprietății Publice și S.A. „Moldtelecom”, Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător al Cancelariei de Stat. Poziția autorului privind propunerile și recomandările primite sunt reflectate în Sinteza proiectului.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost supus expertizei juridice din partea Ministerului Justiției și expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, în conformitate cu art. 36-37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Recomandările conținute în expertize au fost luate în considerare de autor, fiind reflectate în Sinteza.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu necesită modificarea sau abrogarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului va fi asigurată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și autoritățile competente.

Acțiunile se vor realiza prin:

- elaborarea anuală în comun cu autoritățile responsabile a Planului calendaristic de pregătire în domeniul protecției civile și a Planului de completare cu audienți a Centrului republican de instruire a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, care se vor aproba prin Hotărâre de Guvern;
- instruirea personalului și alocarea resurselor necesare pentru implementare;
- monitorizarea și evaluarea aplicării măsurilor pentru a asigura conformitatea și eficiența acestora.

Ministru

Daniella MISAIL-NICHITIN